

11 mei 2021

Opening door Joke Kruijer (kenniskringleider)

Er wordt toelichting gegeven op de agenda door Joke Kruijer

Actualiteiten door Joke Kruijer

Staat van het Onderwijs 2021:

- Vertraging door Corona 1,5 keer zo groot bij gemiddelde en lage SES
- Al jaren steeds slechter op taal, rekenen en maatschappelijke competenties
- Rol van schaduwonderwijs in kansenongelijkheid: draagt bij aan kansenongelijkheid omdat vooral de goeude ouders extra buitenschoolse ondersteuning kunnen betalen.

'Al voor de coronacrisis kon ruim een kwart (27%) van de leerlingen in het basisonderwijs niet schrijven op het afgesproken minimale basisniveau. Uit internationaal onderzoek bleek ook al dat 24% van de 15-jarige leerlingen niet – of niet meer – kan lezen op basisniveau'

Handreiking informatieoverdracht van voorschools naar basisonderwijs

In de handreiking worden de verschillende AVG eisen beschreven op overgangsmomenten tussen voorschool en basisonderwijs.

Er kan heel veel – met name met toestemming van ouders, maar niet uitsluitend alleen dan.

Kennisplein Onderwijskansen gelanceerd:

Doel: kennisuitwisseling Effectieve interventies onderwijskansen PO

Het Kennisplein Onderwijskansen gaat over het verkleinen van achterstanden op de basisschool die ontstaan door verschillen in thuissituatie: bijvoorbeeld geldzorgen, een taalarme omgeving of ouders met een laag opleidingsniveau. De primaire doelgroep van het kennisplein is de onderwijsprofessional, maar ook gemeenten kunnen er hun voordeel meedoen. De website biedt scholen kennis en handvatten uit onderzoek om onderbouwde keuzes te maken.

Aanvankelijk zijn er themapagina's over taalstimulering, ouderbetrokkenheid en het jonge kind. In de loop van 2021 wordt dit aangevuld. Ook praktijkvoorbeelden, nieuws, relevante bijeenkomsten en nog veel meer worden op het Kennisplein verzameld.

Schoolbesturen die OAB-middelen ontvangt vinden op het kennisplein handvatten om deze zo effectief mogelijk in te zetten. Deze zijn erop gericht om kinderen met risico's op onderwijsachterstanden te ondersteunen. Deze kinderen komen op extra achterstand te staan door de scholensluiting als gevolg van corona, juist door hun thuissituatie.

Intern begeleiders, leerkrachten of andere onderwijsprofessional vinden op het Kennisplein antwoord op belangrijke vragen. Hoe kan je als leerkracht bijvoorbeeld het verschil maken in de dagelijkse onderwijspraktijk? Wanneer is inzet van onderwijsassistenten bij jonge kinderen nou echt effectief? Aan welke aspecten moet je denken bij leesbeleid voor het primair onderwijs? Hoe kun je als schoolleider inzetten op betere communicatie met ouders? Dit en meer lees je op www.onderwijskansen.eu.

Gemeenten: ga gewoon eens grasduinen op het kennisplein en lees in ieder geval het [achtergrondartikel](#) over onderwijsachterstanden (en het verschil met passend onderwijs) – heel interessant en verhelderend!

Afgerond onderzoek

- [Aanbod VE](#) aan vluchtelingenpeuters

- Aanbieden [zomerprogramma](#) AZC
- Verdiepend [LKK-onderzoek](#)

Lopend/aangekondigd onderzoek

- Implementatieonderzoek 960 uur/OAB (Oberon, Sardes, CEBEON), waarvoor gemeenten in mei een vragenlijst ontvangen.
- Aanbod peuteropvang (Buitenhok), als onderdeel van de monitor rondom het bestuursakkoord
Aanbod voor alle peuters
- Structureel toezicht proceskwaliteit en kwaliteitszorg ve (AEF)

In de planning goab.eu:

Het consortium heeft in haar afrondende fase veel nieuwe projecten gelanceerd.

Je kunt ze onder andere vinden (<https://goab.eu/Starterskit>)

- De [handreiking Inzet GOAB-middelen is aangescherpt](#) Vier belangrijkste aanscherpingen zijn: Verslag kenniskring regio Zuid-West Nederland 29 april 2021 5 1. Gemeenten kunnen conform artikel 168a WPO, eerste lid, goab-middelen bijvoorbeeld inzetten voor materialen of programma's als deze nodig zijn voor de uitvoering van de activiteiten ter bevordering van de beheersing van de Nederlandse taal in het basisonderwijs. 2. Logopedische screening valt onder domein zorg en dus niet onder domein OAB. 3. Binnen gemengde VVE-groepen is het alleen mogelijk de doelgroepkinderen VVE uit OAB te financieren, niet doelgroepkinderen moeten uit andere geldstromen gefinancierd worden. 4. Ook ambtelijke kosten mogen uit OAB betaald worden
- Handreiking GOAB monitor - bij Starterskit of bij Over het project.
- Handreiking 0- 2,5 jarigen - bij Starterskit of bij Over het project.
- Handreiking OAB in het onderwijs (volgt afstemming op NPonderwijs)
- Voorbeelden ouderbetrokkenheid – bij ouderbetrokkenheid
- Voorbeelden pbm'er – bij pedagogisch beleidsmedewerker
- Verslag bijeenkomst nieuwkomers – bij actueel
- Verslag 0-2,5 jarigen bijeenkomst – bij actueel
- Verslag bijeenkomst segregatie – bij actueel

Kleine kernen en OAB

In kleine groepjes is gesproken over OAB in kleine kernen. In de nabespreking zijn de volgende punten genoemd:

Het is "een hele worsteling" om goede kwaliteit OAB te kunnen bieden in een gemeente met veel kleine kernen. Het is voortdurend de vraag waar zet je op in: kwaliteit versus bereik.

Als je er voor kiest zoveel mogelijk locaties aan te wijzen als ve-locatie, dan heb je locaties waar nog geen handje vol kinderen uit de doelgroep bij zit. Wat kun je dan van de kwaliteit verwachten?

Commerciële partijen maken ook de afweging of het uit kan om (doelgroep-)peuters geen aanbod te doen. Ouders haken af als ze twee kernen verderop pas een ve-aanbod hebben.

Een aantal gemeenten zou hier graag over door willen praten zodat we ook met meer concrete oplossingen kunnen komen – of alternatieven.

Harmonisatie op verzoek van ministerie sociale zaken

Niet iedereen heeft de harmonisatie meegemaakt, omdat ze pas daarna als ambtenaar zijn gaan werken op dit domein (8 mensen niet namelijk)

Stand van zaken:

Een gemeente geeft aan dat er gescheiden circuits zijn: kinderdagopvang en peuteropvang

In een andere gemeente is één grote vve-aanbieder; er zijn wel twee kleine kinderdagopvangpartijen die wel peuteropvang aanbieden, maar (nog) geen vve. Een volledige integratie met de kinderopvang is hier niet aan de orde, dan zou een van de kleinere kinderopvangorganisaties de grote aanbieder van peuteropvang over moeten nemen.

Er zijn ook gemeenten waar kinderen naar kinderopvang en vve gaan:

In twee gemeenten gaan op sommige locaties kinderen gemengd naar kinderdagopvang en peuteropvang/vve. Er is een aantal aanbieders waarbij de kinderen 'blijven slapen' na hun vve-aanbod: 's ochtends vve, 's middags na het middagslaapje gewone kinderdagopvang.

Harmonisatie is vooral uitgevoerd als een financiële operatie concludeert Joke. Inhoudelijk zijn het nog wel verschillende producten en verschillende doelgroepen. Daar is niet iedereen het mee eens: bij een aantal gemeenten zie je toch een gemengd aanbod

Tips voor het kabinet

Kinderopvang is van hoge kwaliteit, en er wordt heel kritisch naar gekeken. In de kenniskring wordt er voor gepleit om de aanbieders van voorschoolse educatie, die te maken hebben met ingewikkelde regelgeving ook wat ruimte te laten. Ook signaleert men dat er wat meer aandacht mag zijn voor de kwaliteit van de vroegschoolse educatie. De focus ligt nu sterk op de kinderopvang. Meer waardering voor die sector zou op zijn plaats zijn, volgens aanwezigen.

Voor de harmonisatie was het al lastig om tot een goede prijsindicatie te komen. Dat is na de harmonisatie eigenlijk ingewikkelder geworden, en een grotere last. Voor de uitvoerende organisaties en ook voor de ouders.

Het systeem moet eigenlijk in zijn geheel op de schop, benoemt een aantal gemeenten. Bijvoorbeeld door ontwikkelrecht in te voeren: gratis kinderopvang voor 0-4 jaar. Dat zorgt er voor dat de kinderopvang niet meer alleen als arbeidsmarktinstrument wordt gezien en ook de ingewikkelde financiering (ook voor ouders) valt dan weg. Ook het onderscheid tussen kinder- en peuteropvang wordt daarmee afgeschaft.

Let wel: Het moet niet alleen een reflex zijn op de toeslagenaffaire. Er moet wel nagedacht worden over een totaalvisie voor langere termijn. Ook afgestemd op het onderwijs. Niet alleen een financiële maar ook een inhoudelijke visie. Je doet dan ook recht aan de huidige goede kwaliteit van de opvang.

Ook het 'commerciële' aspect van de kinderopvang maakt dat gemeenten en kinderopvangorganisaties in een rare spagaat komen (publiek private samenwerking). Terwijl kinderopvangorganisaties in de praktijk vaak helemaal niet zo commercieel zijn.

De scheiding op landelijk niveau helpt niet: kinderopvang bij SZW en VVE bij OCW.

Ook de rare taakverdeling tussen gemeenten, kinderopvang en onderwijs is niet altijd logisch. Neem de resultaatafspraken: waarom zijn de gemeenten daar verantwoordelijk voor en niet het onderwijs, vraagt een gemeente zich af. Want nu: 'we gaan er niet over, maar moeten wel de resultaatafspraken maken'.

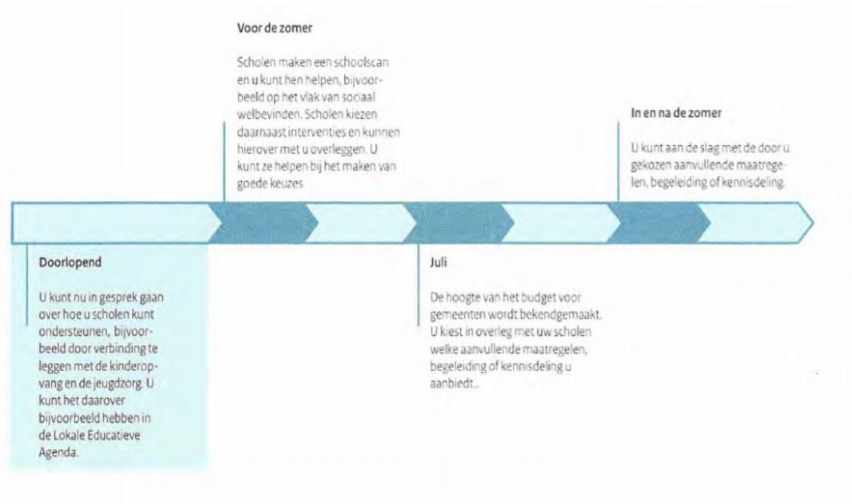
NPOnderwijs– Heleen Versteegen

Inmiddels is er weer meer bekend over het NPOnderwijs.

- De scholen en schoolbesturen zijn aanzet en moeten schoolscan opstellen. Er ligt geen blauwdruk voor deze schoolscan, wel zijn er [Stappenplannen](#) gemaakt in opdracht van het ministerie.
- Op basis van de scans maken scholen een plan van aanpak waarbij zij de [Menukaart](#) benutten – zo ontstaat er per school een schoolplan. Dit schoolplan moet goedkeuring krijgen van de MR en gemeenten ontvangen de plannen.
- Afhankelijk van de dynamiek in een gemeenten is dit proces van begin af gezamenlijk ingericht, al dan niet in de LEA besproken en afgestemd met het samenwerkingsverband. Het indienen van de schoolplannen bij de gemeente is wel een verplichting. Op basis van de plannen kan op gemeentelijk niveau gekeken worden naar leemtes, verbinding et cetera waar de gemeenten vervolgens zijn rol kan pakken.

De [brief](#) voor gemeenten is gepubliceerd (23-4): de middelen zullen via een SPUK worden uitgekeerd en uiterlijk juli bekend worden gemaakt (sept gestort).

- PO en VO circa €700 per leerling
- VE: Nieuwe ronde inhaalprogramma (zomer/kerst)

Reacties uit de zaal!:

Het hele plan vraagt zoveel menskracht: en dat hebben we niet

Dat geldt voor NPOnderwijs en ook voor de inhaalprogramma's. Dit speelde voor corona en nu zeker met alle extra middelen en mogelijkheden die er zijn om kinderen extra te ondersteunen. Aanvullende alternatieven zijn de inzet vanuit andere sectoren zoals sport- en cultuur, maar ook studenten.

Ideeën voor een aanpak, enkele voorbeelden:

Gemeente 1: "Alle bestuurders zijn gebeld door de wethouder met de vraag: hoe gaat het ermee en wat gaan jullie doen met het NPO. Gemeente geeft aan: het balletje ligt bij de scholen en daarna geeft de gemeente invulling aan wat er nog meer nodig is en zoekt de verbinding. NPOnderwijs komt ook aanbod bij het LEA."

Gemeente 2: "In april en mei laten we de scholen hun eigen gang gaan. Daarna kijken we naar de algemene noemers waar de gemeente iets op kan betekenen. Er is al een uitgebreid programma voor sport en cultuur. Op dit moment denkt de gemeente eraan om hier nog meer op in te zetten. En zorg te verstevigen."

Gemeente 3: "Wij sluiten zoveel mogelijk aan op het onderwijskansenbeleid. Er komen voorlopig nog vergelijkbare vragen van de schoolbesturen waar de gemeente op kan aansluiten. Vooral met het sociaal team en aansluiten op sociaal kwetsbare gezinnen."

Agenda volgende keer

Kleine kernen: bij een aantal gemeenten is er behoefte aan om tot concrete oplossingen te komen waarbij het grootste probleem is: kwaliteit of bereik – waar kies je voor? Kun je dit beiden waarborgen?